

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodologia badań językoznawczych , PG_00128609						
Kierunek studiów	Filologia klasyczna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2024/2025		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Romańskiej -> Zakład Iberystyki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Mirosław Trybisz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Mirosław Trybisz				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		6.0		64.0	100
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z głównymi nurtami metodologicznymi w językoznawstwie ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FKMU2_U10] Potrafi łączyć wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, wykorzystywać informacje o gramatyce i stylistyce języków klasycznych.	Poprawnie stosuje poznaną terminologię naukową, wykorzystuje najnowsze osiągnięcia metodologiczne w pracy badawczej nad językami klasycznymi, umie dokonać analizy i interpretacji językowej antycznych tekstów literackich i nieliterackich z wykorzystaniem różnych, w tym nowych lingwistycznych ujęć teoretycznych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FKMU2_W01] Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie dyscyplin humanistycznych, zwłaszcza literaturoznawstwa. Wie, jak tę wiedzę samodzielnie rozwijać i stosować w odniesieniu do nauki o literaturze i językach klasycznych.	Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju badań lingwistycznych i tradycjach badawczych; ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa, a także wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w relacji do innych nauk humanistycznych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FKMU2_W02] Zna w stopniu pogłębionym terminologię używaną w dyscyplinach humanistyki i wie, jak ją stosować.	Zna na poziomie rozszerzonym terminologię językoznawczą wypracowaną w obrębie różnych szkół badawczych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
[FKMU2_K01] Rozumie potrzebę dalszego pogłębiania i poszerzania zdobytej już wiedzy literaturoznawczej, językoznawczej i rozwoju własnych kompetencji zawodowych.	Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu językoznawstwa, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	<p>Problematyka wykładu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Refleksja nad językiem w europejskiej myśli filozoficznej od starożytności po wiek XX. • Usamodzielnianie się językoznawstwa jako nauki, językoznawstwo historyczno-porównawcze, młodogramatycy. • Panorama metod i kierunków językoznawczych od strukturalizmu do kognitywizmu. • Opis znaku i znaczenia w języku i w tekście. • Rola korpusu w badaniach języka. • Badania interdyscyplinarne w praktyce (np. analiza językoznawcza ukierunkowana na automatyczne przetwarzanie języków naturalnych: pojęcie predykatu, argumentu, aktualizatora, zdanie proste i złożone, predykaty pierwszego i drugiego rzędu, pojęcie klas obiektowych i jego zastosowanie, słownik elektroniczny...). 		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny lub pisemny z pytaniami otwartymi dotyczącymi treści programowych i literatury	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Fragmety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • F. Grucza, Zagadnienia metalingwistyki: lingwistyka jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa 1983. • A. Heinz, Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978. • G. Lakoff, M. Johnson, Metafory w naszym życiu, Warszawa 1988. • R. W. Langacker, Gramatyka kognitywna - wprowadzenie, Kraków 2009. • E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, Językoznawstwo ogólne wybrane zagadnienia, Gdańsk 2005. • T. Milewski, Językoznawstwo, Warszawa 1969. • Marie-Anne Paveau, Georges-Elia Sarfati, Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki, Kraków 2009. • K. Polański (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1999. • P. Stalmaszczyk (red.), Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2006. • E. Tabakowska, Gramatyka i obrazowanie. Wstęp do językoznawstwa kognitywnego, Kraków 1995. 	

	Uzupelniająca lista lektur	<ul style="list-style-type: none"> • J. Lyons, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 1975. • R. Grzegorzczkowska, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007. • M. Ivić, Kierunki w lingwistyce, Wrocław 1975 (i późniejsze). • J. Maćkiewicz, Słowo o słowie, Gdańsk 1999. • J. R. Taylor, Gramatyka kognitywna, Kraków 2007 (wyd. II). • G. Gross, Manuel d'analyse linguistique. Approche sémantico-syntaxique du lexique, Villeneuve-d'Ascq, Presses universitaires du Septentrion, 2012. • G. Gross, Manual de análisis lingüístico. Aproximación sintáctico-semántica al léxico, trad. y adaptación al español X. Blanco Escoda, Barcelona, Editorial UOC, 2013. • I. Bosque, V Demonte (dirs.), Gramática Descriptiva de la Lengua Española, Madrid: Espasa, 1999. • J. Dubois et al., Dictionnaire de linguistique, Paris 1973. • J. Lyons, Introducción al lenguaje y a la lingüística, Teide, Barcelona, 1984. • J. Lyons, Linguistique générale introduction à la linguistique théorique, Paris 1970. • C. Otaola Olano, Lexicología y semántica léxica, Madrid: Ediciones Académicas, 2004. • G. B. Palmer, Lingüística cultural, Madrid: Alianza Editorial, 2000. • J. Pawlik, Selección de problemas de gramática española, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2001.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<p>I. Filozofia języka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnij słowa Platona bo kto zna nazwy, zna również i rzeczy 2. Platońska koncepcja poznania 3. Pojęcie kategorii u Arystotelesa 4. Kwestie języka w pracach wybranego filozofa okresu średniowiecza 5. Rozwiń myśl Wilhelma von Humboldta ponieważ dusza ludzka jest kolebką, ojczyzną i domem języka 6. Podstawy filozofii analitycznej wg. Gottloba Fregego 7. Rozwiń myśl Ludwiga Wittgensteina: Człowiek posiada zdolność budowania języków, które pozwalają wyrazić sens nie mając przy tym pojęcia, co i jak każde słowo oznacza. Podobnie też mówimy, nie wiedząc, jak wytwarzane są poszczególne głoski. 8. Rozwiń myśl Wittgensteina: Granice mego języka wskazują granice mego świata. <p>II. Językoznawstwo historyczno-porównawcze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dlaczego odkrycie sanskrytu przyczyniło się tak bardzo do rozwoju gramatyki porównawczej? 2. Prawo głosowe Jakoba Grimma 3. Jaki był wpływ teorii ewolucji Darwina na badania językoznawcze w XIX w.? 4. Językoznawstwo historyczne Augusta Schleichera 5. Na czym polegała ofensywa młodogramatyczna? 6. Czego dotyczy tzw. hipoteza Sapira-Whorfa? <p>III. Językoznawstwo współczesne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola Williama Dwighta Whitneya w uniezależnieniu się językoznawstwa 2. Przedmiot językoznawstwa wg. Ferdinanda de Saussurea 3. Język (<i>langue, lengua</i>) a mówienie (<i>parole, habla</i>), językoznawstwo języka a językoznawstwo mówienia 4. Teoria znaku wg. Ferdinanda de Saussurea, niezmiennosc i arbitralność znaku 5. Pojęcie systemu w teorii Ferdinanda de Saussurea 6. Stosunki syntagmatyczne i stosunki asocjacyjne pomiędzy znakami w teorii Ferdinanda de Saussurea 7. Na czym polega funkcjonalizm w badaniach Szkoły Praskiej? 8. Funkcje języka wg. Romana Jakobsona 9. Na czym polega podwójna artykulacja języka w teorii André Martineta 10. Behawiorystyczne ujęcie języka przez Leonarda Bloomfielda 11. Pojęcie dystrybucji i transformacji w pracach Zelliga Sabbetaia HARRISA 12. Podstawowe różnice pomiędzy generatywizmem a strukturalizmem 13. Kategoryzacja w językoznawstwie kognitywnym 14. Pojęcia predykatu, argumentu i aktualizatora w ujęciu G. Grossa i X. Blanco (na przykładach) 	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.